

Masopust

Masopust, známý také jako fašank, voračky, Pre-Lenten či světoznámý karneval, je tradiční třídní festival, který se odehrává před začátkem křesťanského postního období. Jak napovídá jeho český název, masopust je obdobím, kdy se „maso pouští“ z jídelníčku, podobně jako italské slovo karneval: carne levare, což znamená „dát pryč maso“.

Masopustní veselí začíná hned po Třech králích a vrcholí v úterý před Popeleční středou – přesně 40 dnů před Květnou nedělí. Popeleční středa je pohyblivým dnem, který se stanovuje dle data Velikonoc a který letos připadá na 14. února. Tím končí veškeré radovánky a začíná období půstu, střídmosti a rozjímání. Je tedy potřeba se pořádně pobavit, najíst a napít,

než přijde šestitýdenní půst, kdy se křesťané připravují na Velikonoce.

Masopustní slavnosti, trvající od neděle do úterý, vrcholí symbolickým pochováním basy. Tento hudební nástroj, který byl celý rok centrem veselí, se stává obětním beránkem za všechny hříchy a jeho pochováním se zábava uzavírá. Neodmyslitelnou součástí masopustu jsou tradiční zabijačky, soutěže, masky a průvody, při nichž se spojuje staré s novým a tradice s moderní zábavou.

Barevné a divoké veselí ve světě

Itálie – Benátky

Benátský karneval je světoznámý svými historickými maskami a kostýmy, které odrážejí bohatou historii a kulturu města. Průvody, bály a divadelní představení v historických kostýmech přenášejí návštěvníky do jiného věku a dávají této oslavě jedinečný a mystický nádech.

Dochované zmínky benátského karnevalu odkazují až do roku 1268, ale je téměř jisté, že slavnosti se konaly již o století dříve. Vrcholu dosáhly slavnosti v 18. století, kdy ho navštěvovaly tisíce lidí z celého světa. Naopak v době úpadku Benátské republiky přišlo nařízení z Vatikánu, které zakázalo tuto nemravnou a pokleslou zábavu. Až v roce 1979 se italská vláda rozhodla o znovuoživení kulturní tradice. V současné době navštíví karneval každoročně kolem 3 milionů lidí. Letos začíná v sobotu 27. ledna a končí v úterý 13. února.

Brazílie – Rio de Janeiro

Představte si pestrý svět plný barev, rytmů a nezapomenutelné energie – to je karneval v Rio de Janeiro, jehož počátky sahají do 18. století. V té době portugalská osadníka přinesli tradici oslav plných elegance a záhadných masek, inspirovaných evropskými festivaly z Itálie a Francie. Tanec, hudba a uliční divadlo byly jen první kapkou v moři toho, čím se stal dnešní karneval.

V 19. století mělo na karneval v Rio silný vliv africké dědictví, které bylo do Brazílie přivezeno s otroky. Africké rytmy a taneční styly, jako je samba, se staly zásadní součástí karnevalu. Samba, původně taneční forma vyjádření odporu a života v chudinských čtvrtích, se postupně stala symbolem karnevalu.

Ve 20. století došlo k institucionalizaci samba škol, které se staly stěžejními pro karnevalové průvody. Každá z těchto samba škol reprezentující určitou čtvrť nebo společenskou skupinu, přináší každoročně na karneval nové téma, kostýmy a choreografie.

Soutěžení samba škol se stalo hlavním tahákem karnevalových oslav. Karneval v Rio de Janeiro se v posledních desetiletích 20. století a na počátku 21. století stal jednou z největších a nejsledovanějších událostí na světě. Sambódromo, stadion postavený speciálně pro karnevalové průvody, otevřený v roce 1984, se stal srdcem těchto oslav. Každý rok sem přiláká tisíce návštěvníků, kteří se přijíždějí kochat bohatou kulturou a historií, kterou brazilský karneval nabízí. V roce 2024 připadá období brazilského karnevalu na 9. až 17. února.

Masopustní hody a sokolnická ukázka v Zooparku Zájezd

17. února doporučujeme vyrazit na výlet směr Buštěhrad. Přibližně 25 kilometrů od Drahelčic po D7 se nachází Zoopark Zájezd. Ten je sice otevřen celoročně, a proto si výlet sem můžete naplánovat téměř kdykoli, ale v sobotu 17. února si zde děti vyzkouší znalosti o masopustních

tradicích v kvízové stezce a naleznou tady i ochutnávku masopustních dobrot. Připravena pro vás bude i sokolnická ukázka dravců a komentovaná krmení chameleonů a korsaků. Záleží na tom, kdy se do parku vypravíte, sokolnická ukázka začíná ve 14:30 hodin.

Proč má rok 2024 o jeden den navíc?

Rok, v němž se v našich kalendářích objevuje 29. únor, se nazývá přestupný. Existence přestupného dne má jednoduché vysvětlení. Hlavním důvodem je rozdíl mezi délkou kalendářního roku, který má standardně 365 dní, a skutečnou dobou, za kterou Země oběhne kolem Slunce. Tento oběh trvá 365 dní, 5 hodin, 48 minut a 45,4 sekundy. To znamená, že Země oběhne Slunce za přibližně 365,242192129 dne, což je o 0,242192129 dne více než standardní kalendářní rok.

Proto každé čtyři roky vkládáme jeden dodatečný den do února. A proč zrovna únor? Ryze z praktických důvodů – je to nejkratší měsíc v roce. Tento systém však není dokonalý a pokud dobře počítáte, jistě namítnete, že to matematicky nevychází.

Kdyby Země oběhla Slunce za přesně 365,25 dne, stačilo by přidávat jeden den každé čtyři roky. Jelikož tomu tak není, je nutné občas přestupný rok vynechat, aby se kalendář nerozcházel se skutečným astronomickým rokem. Tento systém korigujeme tak, že každých sto let přestupný rok vynecháme. Ale i tato pravidla mají výjimku – každých 400 let se přestupný rok přece jen vloží, což nám pomáhá udržet kalendář v souladu s astronomickými cykly.

Kdybychom přestupný rok nevkládali vůbec, došlo by postupem času k výraznému nesouladu mezi našim kalendářem a ročními obdobími. V důsledku toho by se mohlo stát, že bychom za 600 let slavili Vánoce uprostřed horkého léta.

Zajímavosti ze světa spojené s přestupným rokem

Římská říše: den, který se opakoval

V dobách Juliánského kalendáře, zavedeného Juliem Caesarem, byl přestupný den vložen tak, že se 24. únor opakoval. Představte si, že můžete jeden den prožít dvakrát.

Irská tradice: ženy na kolenou

Podle staré legendy udělila svatá Brigid svatému Patrikovi právo, aby ženy mohly požádat muže o ruku právě v přestupném roce. To bylo nejen obrácením tradičních rolí, ale také důvodem pro oslavu a veselí.

Etiopie: 13 měsíců v roce

Etiopané, vzhledem k dlouhé tradici křesťanství a takřka nepřerušnému státnímu vývoji, užívají vlastní kalendář, který má 12 měsíců o 30 dnech a 13. měsíc, který trvá 5 dní. V přestupném roce se přidává šestý den do třináctého měsíce.

Čína: měsíc navíc

Tradiční čínský lunární kalendář používá systém přestupného měsíce, nikoli přestupného dne, aby se vyrovnal s lunárním cyklem. Tento měsíc se vloží přibližně každé tři roky.

Švédsko: kalendářní anomálie z roku 1712

Švédsko má jedinečný záznam v historii kalendářů. V roce 1712 země zažila kalendářní kuriozitu – 30. únor. Toto datum vzniklo kvůli pokusu o přechod z Juliánského na Gregoriánský kalendář a následnému zmatku. Tento den je výjimečným příkladem toho, jak se lidé v minulosti snažili vyrovnat s komplikacemi spojenými s přizpůsobením kalendářních systémů.

Řecké pověry: manželská tradice

V Řecku, podobně jako v jiných částech Evropy, panuje víra, že přestupný rok není nejlepší čas pro uzavírání manželství. Existuje pověra, že svatby v tomto roce přinášejí neštěstí, což mnoho párů vede k rozhodnutí odložit svůj velký den na méně „rizikové“ období.